

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive research) เพื่อศึกษาการปรับตัวต่อการมีประจำเดือนครั้งแรกของนักเรียนหญิงในเขตเทศบาลเมืองลำพูน

ลักษณะของประชากร

ประชากรในการศึกษาครั้งนี้คือ นักเรียนหญิงชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – มัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนเขตเทศบาลเมืองลำพูน ระหว่างเดือนมิถุนายน - กรกฎาคม พ.ศ. 2543 มีนักเรียนหญิงทั้งหมดจำนวน 7,116 คน และมีนักเรียนหญิงที่มีประจำเดือนครั้งแรก จำนวน 306 คน เลือกกลุ่มประชากรโดยกำหนดคุณสมบัติ ดังนี้

1. เป็นนักเรียนหญิงที่มีประจำเดือนครั้งแรกภายใน 6 เดือนที่ผ่านมา
2. สุขภาพแข็งแรงสมบูรณ์ ไม่มีโรคประจำตัว
3. ยินดีให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

การเลือกกลุ่มประชากร เลือกโรงเรียนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนทุกสังกัด ซึ่งมีทั้งหมด 9 โรงเรียน ดังนี้ สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัด จำนวน 2 โรงเรียน สังกัดการประถมศึกษาจังหวัด จำนวน 1 โรงเรียน สังกัดเทศบาล จำนวน 4 โรงเรียน และสังกัดเอกชน จำนวน 2 โรงเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยสร้างขึ้น (ภาคผนวก ก) ประกอบด้วย 3 ส่วน ส่วนที่ 1 แบบบันทึกข้อมูลการเจริญเติบโต ได้แก่ น้ำหนัก ส่วนสูงและการเจริญเติบโต เมื่อเทียบกับเกณฑ์มาตรฐาน

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ อายุและระดับการศึกษาขณะให้ข้อมูล อายุและระดับการศึกษาขณะมีประจำเดือนครั้งแรก การมีความรู้เกี่ยวกับประจำเดือน แหล่งความรู้

ที่ได้รับเมื่อมีประจำเดือนครั้งแรก แหล่งช่วยเหลือและความเพียงพอของความรู้เมื่อมีประจำเดือนครั้งแรก

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามพฤติกรรมกรรมการปรับตัวต่อการมีประจำเดือนครั้งแรกของนักเรียนหญิงที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากแนวคิดทฤษฎีการปรับตัวของรอย มีจำนวน 60 ข้อ ได้แก่ ด้านสรีรวิทยา 24 ข้อ ข้อคำถามที่มีความหมายทางบวกได้แก่ ข้อ 4 10-20 และ 22 24 ส่วนที่เหลือเป็นข้อคำถามที่มีความหมายทางลบ ด้านอัตมโนทัศน์ 19 ข้อ ข้อคำถามที่มีความหมายทางบวกได้แก่ ข้อ 25-29 34 35 39 43 ส่วนที่เหลือเป็นข้อคำถามที่มีความหมายทางลบ ด้านบทบาทหน้าที่ 8 ข้อ ข้อคำถามที่มีความหมายทางบวกได้แก่ ข้อ 45 45 50 ส่วนที่เหลือเป็นข้อคำถามที่มีความหมายทางลบ และด้านการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน 9 ข้อ ข้อคำถามที่มีความหมายทางบวกได้แก่ ข้อ 52-56 59 และ 60 ส่วนที่เหลือเป็นข้อคำถามที่มีความหมายทางลบ

ลักษณะคำตอบเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 4 ระดับ กำหนดให้เลือกตอบเพียงคำตอบเดียว มีความหมายของคำตอบดังนี้

ไม่เคยเลยหรือไม่จริงเลย	หมายถึง	เมื่อมีประจำเดือนครั้งแรก นักเรียนไม่เคยมีพฤติกรรมหรือความรู้สึกตามข้อความนั้นเลย
บางครั้งหรือจริงเป็นส่วนน้อย	หมายถึง	เมื่อมีประจำเดือนครั้งแรก นักเรียนมีพฤติกรรมตามข้อความนั้นเป็นบางครั้งหรือมีความรู้สึกตามข้อความนั้นเป็นส่วนน้อย
บ่อยครั้งหรือจริงเป็นส่วนมาก	หมายถึง	เมื่อมีประจำเดือนครั้งแรก นักเรียนมีพฤติกรรมตามข้อความนั้นบ่อยครั้งหรือมีความรู้สึกตามข้อความนั้นเป็นส่วนมาก
บ่อยที่สุดหรือจริงมากที่สุด	หมายถึง	เมื่อมีประจำเดือนครั้งแรก นักเรียนมีพฤติกรรมตามข้อความนั้นบ่อยที่สุดหรือมีความรู้สึกตามข้อความนั้นมากที่สุด

โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนตามลักษณะของข้อคำถาม ดังนี้

	ข้อความทางบวก		ข้อความทางลบ
ไม่เคยเลยหรือไม่จริงเลย	ให้	1 คะแนน	4 คะแนน
บางครั้งหรือจริงเป็นส่วนน้อย	ให้	2 คะแนน	3 คะแนน
บ่อยครั้งหรือจริงเป็นส่วนมาก	ให้	3 คะแนน	2 คะแนน
บ่อยที่สุดหรือจริงมากที่สุด	ให้	4 คะแนน	1 คะแนน

คะแนนการปรับตัวโดยรวม เป็นคะแนนรวมจากแบบสอบถามพฤติกรรมการปรับตัวต่อการมีประจำเดือนครั้งแรกของนักเรียนหญิงในเขตเทศบาลเมืองลำพูน คะแนนที่เป็นไปได้ของแบบสอบถามอยู่ในช่วง 60 – 240 คะแนน การแปลผลให้คะแนนการปรับตัวโดยรวม ผู้วิจัยแบ่งกลุ่มระดับของการปรับตัวโดยใช้คะแนนสูงสุดลบคะแนนต่ำสุด กำหนดคะแนนไว้ 3 ช่วง ดังนี้

ค่าเฉลี่ยที่อยู่ในช่วง	60-119	หมายถึง	มีการปรับตัวอยู่ในระดับต่ำ
ค่าเฉลี่ยที่อยู่ในช่วง	120-179	หมายถึง	มีการปรับตัวอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ยที่อยู่ในช่วง	180-240	หมายถึง	มีการปรับตัวอยู่ในระดับสูง

คะแนนการแปลผลรายด้าน แบ่งเป็น 4 ด้าน ดังนี้

ด้านสรีรวิทยา มีคะแนนที่เป็นไปได้ของแบบสอบถามอยู่ในช่วง 24 – 96 คะแนน

ค่าเฉลี่ยที่อยู่ในช่วง	24 – 47	หมายถึง	มีการปรับตัวอยู่ในระดับต่ำ
ค่าเฉลี่ยที่อยู่ในช่วง	48 – 71	หมายถึง	มีการปรับตัวอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ยที่อยู่ในช่วง	72 – 96	หมายถึง	มีการปรับตัวอยู่ในระดับสูง

ด้านทัศนคติ มีคะแนนที่เป็นไปได้ของแบบสอบถามอยู่ในช่วง 19 - 76 คะแนน

ค่าเฉลี่ยที่อยู่ในช่วง	19 - 37	หมายถึง	มีการปรับตัวอยู่ในระดับต่ำ
ค่าเฉลี่ยที่อยู่ในช่วง	38 - 56	หมายถึง	มีการปรับตัวอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ยที่อยู่ในช่วง	57 - 76	หมายถึง	มีการปรับตัวอยู่ในระดับสูง

ด้านบทบาทหน้าที่ มีคะแนนที่เป็นไปได้ของแบบสอบถามอยู่ในช่วง 8 - 32 คะแนน

ค่าเฉลี่ยที่อยู่ในช่วง	8 - 15	หมายถึง	มีการปรับตัวอยู่ในระดับต่ำ
ค่าเฉลี่ยที่อยู่ในช่วง	16 - 23	หมายถึง	มีการปรับตัวอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ยที่อยู่ในช่วง	24 - 32	หมายถึง	มีการปรับตัวอยู่ในระดับสูง

ด้านการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน มีคะแนนที่เป็นไปได้ของแบบสอบถามอยู่ในช่วง 9-36 คะแนน

ค่าเฉลี่ยที่อยู่ในช่วง	9 - 17	หมายถึง	มีการปรับตัวอยู่ในระดับต่ำ
ค่าเฉลี่ยที่อยู่ในช่วง	18 - 26	หมายถึง	มีการปรับตัวอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ยที่อยู่ในช่วง	27 - 36	หมายถึง	มีการปรับตัวอยู่ในระดับสูง

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

การหาความตรงตามเนื้อหา

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามพฤติกรรมการปรับตัวต่อการมีประจำเดือนครั้งแรกที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบและแก้ไขเพื่อความถูกต้อง ครบคลุมตามวัตถุประสงค์ ความเหมาะสมของภาษาและความชัดเจนในเนื้อหา ผู้ทรงคุณวุฒิประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิสาขาการพยาบาลสตรี 3 ท่าน และผู้ทรงคุณวุฒิทางทฤษฎีการปรับตัวของรอย 2 ท่าน (ภาคผนวก ง) เมื่อได้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา ซึ่งจะต้องได้ค่าความตรงกันของผู้ทรงคุณวุฒิและดัชนีความตรงตามเนื้อหา ที่ยอมรับได้เท่ากับหรือมากกว่า 0.80 (Davis, 1992) หลังจากผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมทั้งด้านภาษาและความถูกต้องในเนื้อหาตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิอีกครั้งหนึ่ง คงเหลือแบบสอบถามที่ยอมรับได้ 60 ข้อ แล้วนำมาคำนวณได้ค่าความตรงกันของผู้ทรงคุณวุฒิเท่ากับ 0.83 และดัชนีความตรงตามเนื้อหาเท่ากับ 0.82 (ภาคผนวก ค)

การหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้ไปทดลองใช้กับนักเรียนหญิงที่มีประจำเดือนครั้งแรกในโรงเรียนในเขตเทศบาลเมืองเชียงใหม่ จำนวน 10 คน และคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สัมประสิทธิ์อัลฟ่าของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) โดยจะต้องได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามที่ยอมรับได้มากกว่า .70 (Burn & Grove, 1999) ซึ่งค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามพฤติกรรมการปรับตัวต่อการมีประจำเดือนครั้งแรก เท่ากับ .79

การรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเองทั้งหมด โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ขออนุญาตและขอคำแนะนำจากคณบดีคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ถึงผู้อำนวยการและอาจารย์ใหญ่ของโรงเรียนแต่ละแห่งในเขตเทศบาลเมืองลำพูน เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูล

2. ผู้วิจัยเข้าพบผู้อำนวยการและอาจารย์ใหญ่ของโรงเรียนแต่ละแห่งในเขตเทศบาลเมืองลำพูนเพื่อแนะนำตัว ซึ่งแจ้งถึงวัตถุประสงค์ในการศึกษาและรายละเอียดในการเก็บข้อมูลเพื่อขอความร่วมมือและความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3. ดำเนินการเก็บข้อมูล ตามขั้นตอนดังนี้

3.1 ผู้วิจัยขอรายชื่อนักเรียนหญิงตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – มัธยมศึกษาปีที่ 6 จากฝ่ายวิชาการหรือฝ่ายทะเบียนเพื่อสำรวจหากกลุ่มประชากรที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์

3.2 ขอความร่วมมือจากครูประจำชั้นและหัวหน้าห้องสำรวจการมีประจำเดือนครั้งแรกของนักเรียนหญิงทุกคนในแต่ละห้อง

3.3 ผู้วิจัยพิทักษ์สิทธิ์ของกลุ่มประชากร โดยอธิบายให้กลุ่มประชากร ตัดสินใจยินยอมเข้าร่วมวิจัยด้วยความสมัครใจ

3.4 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเองโดยติดต่อขอสมุดบันทึกสุขภาพประจำตัวของกลุ่มประชากรนำมาบันทึกลงในแบบบันทึกการเจริญเติบโต และนำแบบสอบถามการปรับตัวต่อการมีประจำเดือนครั้งแรกและแบบบันทึกการเจริญเติบโต ไปให้กลุ่มประชากรตอบแบบสอบถามในชั่วโมงแนะแนว ชั่วโมงสุขศึกษา หรือชั่วโมงว่าง ใช้เวลาประมาณ 30 - 45 นาที พร้อมทั้งตรวจสอบความถูกต้อง ความสมบูรณ์ของข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลการเจริญเติบโต ในการเก็บข้อมูลครั้งนี้พบว่า มีกลุ่มประชากรไม่ยินดีเข้าร่วมวิจัยจำนวน 22 ราย หลังจากนั้นจึงนำแบบสอบถามมาให้คะแนนและนำไปวิเคราะห์ตามวิธีทางสถิติต่อไป

การพิทักษ์สิทธิ์ของกลุ่มประชากร

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้พิทักษ์สิทธิ์ของนักเรียนหญิงที่เป็นกลุ่มประชากร โดยกลุ่มประชากรทุกคนจะได้รับแจ้งให้ทราบว่า ผู้วิจัยจะดำเนินการวิจัยเรื่อง การปรับตัวของนักเรียนหญิงต่อการมีประจำเดือนครั้งแรก โดยใช้แบบสอบถาม การเก็บรวบรวมข้อมูลจะไม่ระบุชื่อของกลุ่มประชากรแต่ใช้หมายเลขแบบสอบถามแทนชื่อ ข้อมูลที่ได้ผู้วิจัยเก็บเป็นความลับและนำไปใช้เพื่อการวิจัยเท่านั้น การเข้าร่วมวิจัยเป็นความสมัครใจของกลุ่มประชากร ขณะดำเนินการวิจัยหากกลุ่มประชากรไม่ต้องการให้ข้อมูล สามารถยกเลิกได้ทันทีโดยไม่มีผลกระทบใดๆต่อตัวนักเรียน เมื่อผู้วิจัยแจ้งการพิทักษ์สิทธิ์แล้ว (ภาคผนวก ง) ผู้วิจัยจึงดำเนินการขั้นต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC (Statistical Package for the Social Sciences Personal Computer Plus) ดังนี้

1. แจกแจงความถี่และคิดอัตราร้อยละของข้อมูลส่วนบุคคล
2. หาพิสัย ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการปรับตัวโดยรวมและรายด้าน